

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи
(Укрмедпатентінформ)

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

№ 175 -2010

Випуск 11 з проблеми
«Гігієна навколишнього середовища»
Підстава: Рішення ПК
«Гігієна навколишнього середовища»
Протокол № 6 від 28.09.2010 р.

ГОЛОВНОМУ ДЕРЖАВНОМУ
САНІТАРНОМУ ЛІКАРЮ МОЗ АР КРИМ,
ОБЛАСНИХ, СЕВАСТОПОЛЬСЬКОЇ ТА
КИЇВСЬКОЇ МІСЬКИХ САНІТАРНО-
ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИХ СТАНЦІЙ

МЕТОД ІНТЕГРАЛЬНОЇ ГІГІЄНІЧНОЇ ОЦІНКИ ШКІЛЬНИХ ЗОШИТІВ В СКІСНУ ЛІНІЙКУ

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ:

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ
ГІГІЄНИ ТА МЕДИЦИНИ ЕКОЛОГІЇ ІМ.
О. М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. А. С. МАКАРЕНКА**

**УКРМЕДПАТЕНТИНФОРМ
МОЗ УКРАЇНИ**

АВТОРИ:

**к. мед. н. ГОЗАК С. В.
к. мед. н., доцент КАЛИНИЧЕНКО І. О.
ВЕРБЕНКО М. М.
СТАНКЕВИЧ Т. В.**

м. Київ

Суть впровадження: метод інтегральної оцінки відповідності шкільних зошитів у скісну лінійку гігієнічним вимогам

Пропонується для впровадження в роботи СЕС (обласних, міських, районних), лікарів з гігієни дітей і підлітків, лікарів із загальної гігієни метод інтегральної оцінки відповідності шкільних зошитів у скісну лінійку гігієнічним вимогам.

Для розробки інтегральної оцінки відповідності шкільних навчальних зошитів в косу лінію гігієнічним вимогам використовуються 24 критеріальні показники (табл. 1). На підставі запропонованих показників, шляхом розрахунку середнього значення, визначається інтегральна оцінка відповідності шкільних зошитів.

Таблиця 1

Інтегральна оцінка відповідності шкільних зошитів в косу лінію гігієнічним вимогам

№	Показник	2 бали	1 бал
1	Обкладинка ¹	щільна	нешільна
2	Кріплення до обкладинки двома дротяними скобами ²	рівне	нерівне
3	Кількість сторінок ³	12 та 18 ст.	більше 18 ст.
4	Наявність товарного знаку ⁴	є	відсутній
5	Наявність запаху ⁵	не повинен перевищувати 1,0 бал	перевищує 1,0 бал
6	Колір паперу ⁵	білий	сірий, жовтуватий
7	Гладкість паперу ⁵	гладкий	негладкий
8	Прозорість паперу ⁵	непрозорий	прозорий
9	Чіткість лінії ⁶	чіткі	нечіткі
10	Колір лінії ⁷	фіолетовий, зелений, блакитний, синій	інший
11	Розмір аркуша ³	170*205 мм	більше (менше) 170*205 мм
12	Кількість станів ⁸	11 шт.	більше або менше 11 шт.
13	Висота станів (коса) ⁸	3,9-4,1 мм	більше 4,1мм; менше 3,9 мм

14	Відстань між станами рядка ⁸	15-16 мм	більше 16 мм; менше 15 мм
15	Відстань між робочими рядами (коса) ⁸	5-6 мм	більше 6 мм; менше 5 мм
16	Відстань між похилими лініями (коса) ⁸	25-29 мм	менше 25 мм; більше 29 мм
17	Кут похилої лінії (коса) ⁸	63-67°	більше 67°; менше 63°
18	Ширина верхнього берега ⁸	15-18 мм	менше 15 мм; більше 18 мм
19	Ширина бічного берега ⁸	20-23 мм	менше 20 мм; більше 23 мм
20	Ширина нижнього берега ⁸	10-15 мм	менше 10 мм; більше 15 мм
21	Товщина лінії бокового берега ⁹	0,3-0,5 мм	менше 0,3 мм; більше 0,5 мм
22	Товщина лінії верхнього робочого рядка ⁹	0,1-0,3 мм	менше 0,1 мм; більше 0,3 мм
23	Товщина лінії нижнього робочого рядка ⁹	0,2-0,4 мм	менше 0,2 мм; більше 0,4 мм
24	Товщина лінії допоміжного рядка ⁹	0,1-0,2 мм	менше 0,1 мм; більше 0,2 мм

Примітка:

¹ – ДСТУ 4736:2007 стор. 3, пункт 5.2;

² – ДСТУ 4736:2007 стор. 6, пункт 6.14;

³ – ДСТУ 4736:2007 стор. 3, таблиця 4.1;

⁴ – ДСТУ 4736:2007 стор. 7, пункт 9.1;

⁵ – ДСанПіН 5.5.6-138-2007 стр. 18, 19;

⁶ – ДСТУ 4736:2007 стор. 5, пункт 6.8; ДСанПіН 5.5.6-138-2007 стр. 20;

⁷ – ДСТУ 4736:2007 стор. 5, пункт 6.6; ДСанПіН 5.5.6-138-2007 стр. 20;

⁸ – ДСТУ 4736:2007 стор. 4, таблиця 6.1; ДСанПіН 5.5.6-138-2007 стр. 18, 19;

⁹ – ДСТУ 4736:2007 стор. 5, таблиця 6.3.; ДСанПіН 5.5.6-138-2007 стр. 19.

Для визначення інтегральної оцінки відповідності шкільних зошитів для учнів початкових класів необхідно провести розрахунки за формулою:

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \frac{1}{n} (x_1 + \dots + x_n);$$

де x_i – значення показника X з номером i ; n – кількість визначених показників.

Отримані дані подаються у балах і діляться на три рівні (табл. 2).

Інтегральна оцінка відповідності шкільних зошитів в косу лінію гігієнічним вимогам

Рівень відповідності гігієнічним вимогам	Бали
оптимальний	більше 1,92
задовільний	1,68 – 1,91
незадовільний	1,69 і менше

Результати застосування запропонованої методики дозволяють отримувати характеристику якості шкільних зошитів для учнів початкових класів. Інтегральна гігієнічна оцінка може бути рекомендована для скринінгової оцінки зошитів у навчально-виховному процесі в дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних закладах України.

Запропонована методика не потребує додаткового обладнання.

За додатковою інформацією з даної проблеми звертатися до укладачів листа: Гозак С. В. Калиниченко І. О., Вербенко М. М. (02660, м. Київ, вул. Попудренка, 50, тел. (044) 559-14-90, e-mail: school_health@meta.ua).